

PAWEŁ OCHMANN

Wybrane regulacje Kodeksu spółek handlowych w świetle konstytucyjnego modelu ochrony własności

Streszczenie

W artykule zostaje dokonana konfrontacja określonych rozwiązań przyjętych w Kodeksie spółek handlowych z wzorcami kontroli konstytucyjności prawa wynikającymi z Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w postaci prawa własności. Jego celem jest odpowiedź na pytanie, czy konstytucyjność instytucji prawa handlowego powinna być oceniana w sposób autonomiczny, uwzględniający specyfikę prawa spółek handlowych. Autor stawia tezę, że tak jak w obrębie zasady jedności prawa cywilnego istnieje zasada autonomii prawa handlowego, tak w ramach prawa konstytucyjnego regulacje prawnohandlowe posiadają autonomię, która wywiera wpływ na proces oceny zgodności poszczególnych przedmiotów kontroli ze wzorcami określonymi w Konstytucji RP. Jako jeden z elementów specyficznych prawa handlowego wobec ustawy zasadniczej wskazana została konieczność dokonywania ważenia przeciwstawnych interesów tego samego dobra, jakim jest prawo własności. W opracowaniu omówiono szczegółowo instytucję przymusowego wykupu (*squeeze-out*) w kontekście orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego o sygn. P 25/02. Poruszono także problematykę legitymacji do zaskarżenia uchwały zgromadzenia spółki kapitałowej z punktu widzenia prawa własności. Prawo do zaskarżenia uchwały, które *prima facie* na płaszczyźnie prawa konstytucyjnego wiązać można by z konstytucyjnym prawem do sądu, wynika – zdaniem autora jako tzw. prawo korporacyjne akcjonariusza – z konstytucyjnego prawa własności, którego jedną z postaci jest akcja. Dlatego też ma ono charakter pochodny. Zawarte w tekście rozważania prowadzą do uznania dopuszczalności autonomicznego interpretowania regulacji prawa spółek przy ocenie ich zgodności z ustawą zasadniczą. Przy ocenie konstytucyjności należy bowiem uwzględnić charakter prawny i specyfikę przedmiotu kontroli.

Słowa kluczowe: przymusowy wykup – *squeeze-out* – ważenie dóbr – autonomia prawa handlowego